

Bestel nu op Mediamarkt.nl LENOVO • Yoga Slim 7PRO 899,- 719,- Mediamarkt 100 dagen bedenktijd Bestel nu

PREMIUM | Het beste van De Telegraaf

Rolls-Royce ziet kansen

Nederland heeft ruime keuze uit kleine kerncentrales

Door THEO BESTEMAN EN EDWIN TIMMER Updated 37 min geleden 2 uur geleden in FINANCIEEL

Lees voor

AMSTERDAM - Kerncentrales waarvan de onderdelen als Lego-stukjes van de lopende band rollen. Zodat de bouw goedkoop, snel en veilig kan. Dat is het toekomstbeeld van het Britse bedrijf Rolls-Royce SMR. 'Ook in Nederland zien we goede mogelijkheden', zegt Alastair Evans. Den Haag heeft echter ruime keus. De ene na de andere ontwikkelaar stort zich op kleine en zelfs mobiele kerncentrales.

Foto ter illustratie. © GETTY IMAGES

Ontwerpers bij Rolls-Royce gaven zichzelf vijf jaar geleden de volgende opdracht: een kerncentrale bedenken die goedkoop is, grotendeels in de fabriek is te maken, waarvan de onderdelen op een vrachtwagen passen, en die wereldwijd kan worden aangeboden. Het ontwerp ligt er inmiddels en het prijskaartje eveneens: 'Twee miljard Britse ponden', zegt Alastair Evans, directeur corporate affairs. Zo'n 2,37 miljard euro.

Wie zich afvraagt wat Rolls-Royce, oorspronkelijk bekend van haar luxe auto's en tegenwoordig vliegtuigmotoren, met kernenergie moet: dat ligt meer voor de hand dan gedacht. 'Wij bouwen al sinds de jaren vijftig kleinere kernreactoren. Bestemd voor Britse atoomonderzeeërs', zegt Evans. De innovatie zit dit keer niet zozeer in de nucleaire technologie, een bestaande watergekoelde reactor, maar in de fabricage aan de lopende band.

BEKIJK OOK: Column: drukmiddel Poetin met gas versnelt energietransitie in Europa

BEKIJK OOK: Column: drukmiddel Poetin met gas versnelt energietransitie in Europa

Ruim een half miljard euro vanuit Londen en van investeerders ligt klaar om Rolls-Royce SMR uit te bouwen. Het eerste doel, als alle vergunningen binnen zijn, is de bouw van zestien centrales verspreid over het Verenigd Koninkrijk. Vervolgens kijken de Britten graag over de grens, ook naar Nederland. 'Een centrale is goed voor 450 Megawatt (MW), dat is genoeg voor één miljoen huishoudens', zegt Evans. 'Klein' is overigens een relatief begrip. Want de kerncentrale in Borssele levert 485MW.

Toch is Rolls-Royce slechts één van de vele aanbieders. Het Internationaal Energieagentschap (IEA) ziet een enorme versnelling in de interesse in small modular reactors (SMR) of kleine kerncentrales. Met alle groeiplannen investeren bedrijven en overheden binnen 20 jaar zo'n \$100 miljard in kernenergie, verwacht de IEA. Mathijs Beckers van stichting E-lise, die het draagvlak voor kernenergie tracht te stimuleren, schat het aantal bedrijven dat wereldwijd werkt aan ideeën voor kleine en mini-kerncentrales 'tegen de honderd'.

Opmars

Kernenergie heeft de wind in de rug. 'In Nederland is de populariteit de laatste jaren bezig aan een opmars', zegt Beckers. Uit cijfers van EenVandaag blijkt dat het aantal tegenstanders tussen 2011 en 2021 is teruggelopen van 47 naar 29%. Het aandeel voorstanders groeide van 45 naar 60%. Plannen voor de bouw van nieuwe centrales liggen nu zelfs op de formatietafel. Beckers: 'Neem je het klimaatvraagstuk serieus, dan kies je ook voor kernenergie.'

Ook hoogleraar energie-economie Machiel Mulder van de Rijksuniversiteit Groningen ziet de opleving als logisch. 'Het is heel verstandig om kernenergie als bron verder te onderzoeken, de CO2-uitstoot moet nu eenmaal omlaag. Dat lukt niet met alleen duurzame energie, dat biedt maar 30% van de energiebehoefte.' Risico's moeten uiteraard worden bekeken, maar nucleair heeft enorm potentieel, meent Mulder: jaarrond altijd stabiel schone stroom. Nu waarschuwingen klinken voor black-outs komende winter, lijkt die stabiliteit extra aantrekkelijk.

BEKIJK OOK: Windmolens worden groter en groter: bouwer Sif 'moet mee in de strijd'

Schattingen van wanneer nieuwe centrales leverbaar zullen zijn, zijn wellicht optimistisch, maar genoeg aanbieders verwachten voor 2030 de eerste exemplaren te bouwen. Het Amerikaanse GE-Hitachi koerst op 2028 met een centrale van 300MW ter grootte van twee voetbalvelden. Het Deense Seaborg Technologies hoopt, voor drijvende centrales op schepen, op datzelfde jaar. Een andere drijvende reactor is al in werking: de Akademik Lomonosov. Dit is het eerste Russische concept en levert sinds mei 2020 70MW vanuit de Bering.

Nog kleiner kan ook. Zo zegt uraniumverrijker Urenco in Almelo in 'gevoerde staat' te zijn van de bouw van een U-Battery, een kleine kernreactor van circa 4MW. Het is daarmee een 'mini-kernreactor'. In de Verenigde Staten ontwikkelen bedrijven als Radiant en Oklo ook dergelijke concepten, ter grootte van een badkuip of zeecontainer. De opwekcapaciteit is genoeg voor een afgelegen woonwijk of bedrijf. 'Wij concurreren met dieselgeneratoren die dienen als back-up voor datacenters, ziekenhuizen of militaire bases', zegt een Radiant-manager tegen de BBC.

Veiligheid

Veiligheid is amper nog een issue, meent Beckers van E-lise. De huidige kerncentrales zijn al veilig, en voor de nieuwere, kleinere concepten geldt dat nog sterker. Seaborg werkt bijvoorbeeld met een gesmolten zoutreactor: als er al iets mis gaat, en de kernreactie stopt, bevriest het zout, komt er niets in de lucht en is de rommel eenvoudig op te ruimen. Evans: 'Wij gaan al decennia zorgvuldig om met ons kernaafval. Dat wordt veilig opgeslagen. Als de fossiele industrie dat nou ook had gedaan, hadden we die klimaatconferenties niet nodig gehad.'

BEKIJK OOK: Zo kun je nog meer doen om energienota betaalbaar te houden

Rolls-Royce ziet de Nederlandse markt wel zitten. 'We hebben al contact met Polen, Tsjechië en Turkije', zegt Evans. 'Maar ook Nederland is zeer interessant. Groningen levert steeds minder aardgas en dat vergroot de afhankelijkheid van buitenlandse leveranciers. Bovendien: in Zeeland draait al een kerncentrale, er is een regulator en er bestaan ervaren werknemers. Als de Nederlandse samenleving zou willen, kan er snel geschakeld worden.'

Daar ligt dan wel een taak voor de rijksoverheid, meent Jacques de Jong, van de stichting Energietransitie en Kernenergie. 'Dit kabinet moet nu het voortouw nemen, met subsidies, garanties of door zelf te participeren. Daarmee geeft het aan dat bedrijven voor langere tijd kunnen investeren. Dat is ontzettend belangrijk na het zig-zag-beleid van afgelopen jaren. Omdat de bouw jaren duurt, hebben bedrijven zekerheid nodig. De politiek zit op het spoor dat energie groen moet worden. Kernenergie paste daar niet bij. Nou, dat verandert snel.'

DFT Dagelijks Elke ochtend het belangrijkste financiële nieuws. Type uw e-mailadres Inschrijven Lees hier ons privacybeleid. Social media icons: Facebook, Twitter, Email, Print, Bookmark.

BEKIJK MEER VAN: bedrijfsinformatie, kernenergie, economie, business en financiën, energie, Rolls-Royce SMR, Internationaal Energieagentschap, Kernenergie

HET BESTE VAN DE TELEGRAAF

Grid of article teasers: 'Geen zin in thuiswerken? Zo blijf je gemotiveerd!', 'Rechter veegt ontslag om coronabesmetting van tafel', 'Nederland heeft ruime keuze uit kleine kerncentrales', 'Column: Inflatie in de boksring met Team tijdelijk tegen Team permanent'.

GERELATEERDE ARTIKELLEN

Grid of related article teasers: 'Vakbonden getergd: 'Politiek gaat steeds meer op stoel KLM-directie zitten'', 'Angst winkelier grote drijfveer achter Black Friday', 'Elektrische automaker Xpeng zet koers naar Nederland', 'ACM keek jarenlang weg bij ondergang van Flexenergie', 'Uber Eats laat klant wiet bestellen in Canada', 'Geen cash voor fooi of daklozenkrantje is geen excuus meer'.

Navigation menu: Nieuws (Binnenland, Buitenland, Meer), Vrouw (Horoscopen, Seks & Relaties, Meer), Sport (Voetbal, Autosport, Meer), Lifestyle (Reizen, Culinaire, Meer), Entertainment (Gossip, Sterren, Meer), Wat U Zegt (Lezersbrieven, De kwestie, Columnns), Financieel (Nieuws, Koersen, Meer), Overige (Gesponsord, De Telegraaf Webshop Service).

Lunch Update: Dagelijks tijdens de lunch een update van het belangrijkste nieuws. Type uw e-mailadres Inschrijven Lees hier ons privacybeleid. Volg ons: Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, WhatsApp, RSS.

Footer: De Telegraaf logo, copyright © 2021 Mediahuis Nederland B.V., Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Privacy, Cookies, Versie: 2.3.200.249514. Abonnementen: Abonneren, Service, Adverteren, Direct adverteren, Contact, Werken bij. De Telegraaf: Familieberichten, Apps, De Telegraaf Webshop, De Prijsvergelijker, Mediahuis Nederland sites, Nieuwsbrieven, Archief, Tags, Lees de krant. Het woord is aan de kiezer.